

હરિભક્ત - સંપર્ક કાર્યકર અધિવેશન - ૨૦૧૭

પ્રશ્નોત્તરી સ્પર્ધા : પ્રશ્નપત્ર ૧

પ્રાથમિક પરિચય અને તત્ત્વમીમાંસા - ૧ : જીવ, ઈશ્વર, માયા (પેજ ૩ થી ૧૧)

પ્રશ્ન ૧ : સાચો વિકલ્પ પસંદ કરો.

૧. શુદ્ધ સંપ્રદાયની બાંધણી માટે શેનો આધાર હોવો જરૂરી છે ?
(૧) મંદિર (૨) તત્ત્વજ્ઞાન (૩) સંત
૨. પ્રસ્થાનત્રયીના સારરૂપે ભગવાન સ્વામિનારાયણે કયા ગ્રંથમાં આગવું તત્ત્વજ્ઞાન આપ્યું છે ?
(૧) શિક્ષાપત્રી (૨) સ્વામીની વાતો (૩) વચનામૃત
૩. જીવ જે કાંઈ શુભ કે અશુભ કર્મ કરે છે, તેને કયા કર્મો કહે છે.
(૧) ક્રિયામાણ કર્મ (૨) સંચિત કર્મ (૩) પ્રારબ્ધ કર્મ
૪. “પોતાના જીવાત્માને બ્રહ્મ સંગાથે એકતા કરીને પરબ્રહ્મની સ્વામી-સેવકભાવે ઉપાસના કરવી” આ વાત કયા વચનામૃતમાં કરી છે ?
(૧) વચ. ગ. મ. ૧૩ (૨) લોચા ૧૭ (૩) વચ. ગ. મ. ૩
૫. પુરુષોત્તમ ભગવાન, અક્ષરબ્રહ્મ, માયા, ઈશ્વર અને જીવ આ પાંચ ભેદ તે અનાદિ છે. આ વાત કયા વચનામૃતમાં કરી છે ?
(૧) વચ. ગ.અં. ૭ (૨) વચ. ગ.પ્ર. ૭ (૩) વચ. ગ.મ. ૭
૬. પુનર્જન્મ અને કર્મસિદ્ધાંતના બંધન કોને લાગુ પડતા નથી ?
(૧) પુણ્યશાળીને (૨) સંસાર છોડનારને (૩) બ્રહ્મરૂપ થાય તેને
૭. આ સૃષ્ટિની રચના અને સંચાલનના કાર્યમાં કોણ વિશેષ પ્રવૃત્ત છે ?
(૧) ભગવાન (૨) અક્ષરબ્રહ્મ (૩) ઈશ્વર
૮. વિરાટ પુરુષ દ્વારા થતાં રામ-કૃષ્ણાદિક અવતારોના ચૈતન્યો કોણ છે ?
(૧) જીવ (૨) ભગવાન (૩) ઈશ્વર
૯. જીવ કેવું તત્ત્વ છે ?
(૧) જડ (૨) ચૈતન્ય (૩) સ્વતંત્ર
૧૦. જીવના ક્રિયામાણ કર્મોને આધારે પાપ-પુણ્યરૂપ સંસ્કારો ભેગા થાય તેને શું કહેવાય ?
(૧) સંચિત કર્મ (૨) નિત્યકર્મ (૩) પ્રારબ્ધ કર્મ

પ્રશ્ન ૨ : ખાલીજગ્યા પૂરો.

૧. તત્ત્વજ્ઞાનનો સમાનાર્થી શબ્દ _____ છે.
૨. તત્ત્વજ્ઞાનનો મૂળભૂત આધાર શ્રીમદ્ભગવદ્ગીતા, ઉપનિષદો અને _____ છે. આ ત્રણ ગ્રંથોના આધારે નિરૂપણ થાય છે.
૩. અક્ષરરૂપ થવું એટલે _____ જેવી સ્થિતિ પ્રાપ્ત કરવી.
૪. ભગવાન સ્વામિનારાયણે આપેલા તત્ત્વજ્ઞાનને મૂર્તિમાન કરનાર _____ હતા.
૫. જીવની જન્મ-મરણ ધારણ કરવાની ક્રિયાને _____ કહેવાય છે.
૬. પ્રત્યેક બ્રહ્માંડનું સંચાલન કરનાર બ્રહ્મા, વિષ્ણુ, મહેશ તથા લક્ષ્મીનારાયણ, નરનારાયણ આદિકને _____ કહેવાય છે.

૭. અનાદિના પાંચ તત્વોમાં _____ તત્વ એ ચૈતન્ય તત્વ નથી.
૮. _____ એ માયાથી પર અને અનાદિ તત્વો છે.
૯. _____ એ જીવ-ઈશ્વરોને બંધન કરે છે. જન્મ-મરણ લેવડાવે છે.
૧૦. ઈશ્વર એટલે જીવો કરતાં વિશેષ _____ ધરાવતું ચૈતન્યતત્વ.

પ્રશ્ન ૩ : ખરાં - ખોટા જણાવો.

૧. તત્વજ્ઞાન એટલે આપણી સર્વોપરી ઉપાસનાનું જ્ઞાન.
૨. નિયમધર્મે યુક્ત સંત હોય અને તેને અનુસરનાર ભાવિકોનો સમૂહ એટલે સંપ્રદાય.
૩. રામાયણ, ભાગવત્ અને શિક્ષાપત્રી જેવા ત્રણ મહાન ગ્રંથોને “પ્રસ્થાનત્રયી” કહેવાય છે.
૪. અક્ષરપુરુષોત્તમ ઉપાસના એટલે અક્ષરરૂપ થઈને પુરુષોત્તમની સખાભાવે ઉપાસના કરવી.
૫. તત્વમીમાંસા એટલે તત્વજ્ઞાનમાં સ્વીકારાયેલ તત્વોનું નિરૂપણ.
૬. જીવો સંખ્યાની દૃષ્ટિએ અનંત છે.
૭. જીવ જ્યારે અતિશય પુણ્ય ભેગા કરે ત્યારે તે અક્ષરધામને પામે છે.
૮. ઈશ્વર એટલે જીવ કરતાં વિશેષ ઐશ્વર્યવાન પણ તે માયાના બંધનમાં નથી.
૯. જ્યાં સુધી ઈશ્વરોનું આત્મંતિક કલ્યાણ ન થાય ત્યાં સુધી તેમનું પણ જન્મ મરણ ચાલુ રહે છે.
૧૦. માયા વિવિધ સ્વરૂપે જીવ, ઈશ્વર, બ્રહ્મ અને મુક્તોને બંધન કરે છે.

હરિભક્ત - સંપર્ક કાર્યકર અધિવેશન - ૨૦૧૭

પ્રશ્નોત્તરી સ્પર્ધા : પ્રશ્નપત્ર - ૨

તત્ત્વમીમાંસા - ૨ : પરબ્રહ્મ (પેજ ૧૨ થી ૧૮)

પ્રશ્ન ૧ : સાચો વિકલ્પ પસંદ કરો.

૧. પાંચેય તત્ત્વોમાં સર્વોત્તમ તત્ત્વ કયું છે ?
(૧) અક્ષરબ્રહ્મ (૨) અક્ષરમુક્તો (૩) પરબ્રહ્મ (૪) ઈશ્વર
૨. પરમેશ્વર છે તે તો દેશ, કાળ, કર્મ, માયા એ સર્વના પ્રેરક છે.
(૧) વચ. ગદડા પ્રથમ ૨૧ (૨) વચ. ગદડા મધ્ય ૨૧
(૩) વચ. ગદડા અંત્ય ૨૧ (૪) વરતાલ ૪
૩. પુરુષોત્તમ ભગવાન પોતે જ સર્વોત્કર્ષપણે રહીને, જ્યાં જે કાર્ય કરવાનું હોય ત્યાં તે કાર્ય કરે છે.
(૧) વરતાલ ૭ (૨) પંચાળા ૭
(૩) વચ. ગદડા મધ્ય ૩૧ (૪) સ્વામીની વાત - ૬/૩૩
૪. અવતાર અવતારીનો ભેદ ગુણાતીતાનંદ સ્વામીએ કેવી રીતે સમજાવ્યો છે ?
(૧) ભવાયો ને વેશ (૨) રાજા ને રાજાનો ઉમરાવ
(૩) તીર ને તીરનો માલિક (૪) તારા ને સૂર્ય
૫. અનંત કોટિ બ્રહ્માંડની ઉત્પત્તિ, સ્થિતિ, પ્રલયના કર્તા કોણ છે ?
(૧) બ્રહ્મા, વિષ્ણુ, મહેશ (૨) અવતારો
(૩) અક્ષરબ્રહ્મ (૪) પરબ્રહ્મ
૬. ભગવાનને ભજીને ભગવાનના સાધર્મ્યપણાને કોણ પામે છે ?
(૧) અક્ષરબ્રહ્મ (૨) અક્ષરમુક્તો (૩) ઈશ્વરો (૪) બધા જ
૭. ભગવાનનો કર-ચરણાદિક આકાર કેવો છે ?
(૧) પંચતત્ત્વોનું બનેલું (૨) પ્રકાશમય (૩) દિવ્ય (૪) સાકાર
૮. પૈરાજ પુરુષમાં કોના પ્રવેશથી અવતારો થાય છે ?
(૧) પરબ્રહ્મ (૨) અક્ષરબ્રહ્મ
(૩) ભગવાનની શક્તિ (૪) ભગવાનની ઈચ્છા
૯. અવતારો શેમાંથી થાય છે ?
(૧) વાસુદેવ ભગવાન (૨) ઈશ્વરો (૩) પૈરાજપુરુષ (૪) પ્રકૃતિપુરુષ
૧૦. તાત્વિક દૃષ્ટિએ અવતારો કઈ કોટિના છે ?
(૧) અક્ષરકોટિના (૨) ઈશ્વરકોટિના
(૩) પૈરાજપુરુષ કોટિના (૪) પરબ્રહ્મ કોટિના

પ્રશ્ન ૨ : ખાલીજગ્યા પૂરો.

૧. ભગવાનનું સાધર્મ્યપણું પામ્યા પછી પણ જીવો, ઈશ્વરો અને અક્ષરબ્રહ્મનું પરબ્રહ્મ ભગવાન સાથે _____ તો રહે જ છે.
૨. પરબ્રહ્મ ભગવાન _____ છે માત્ર બિંદુસ્વરૂપ કે _____ તેજ કે જ્યોતિસ્વરૂપ નથી.
૩. પૈરાજપુરુષ એ એક _____ છે.
૪. પરબ્રહ્મ સર્વ અવતારોના _____ છે, _____ છે.
૫. ભગવાન જ સૌના પ્રેરક, શક્તિદાતા, કર્મફળદાતા અને _____ હોવાથી તેઓ સર્વ કતાહર્તા છે.

૬. તાત્વિક દૃષ્ટિએ અવતારો પરબ્રહ્મ કરતાં _____ છે.
૭. તે તેજને વિષે એક ભગવાનની મૂર્તિ દેખાય છે તે _____ છે અને તે મૂર્તિ _____ છે, તો પણ અતિશય તેજે કરીને શ્યામ જણાતી નથી.
૮. ભગવાનના રામાકૃષ્ણાદિક અવતારો _____ છે.
૯. એ મૂર્તિ તો અતિ _____ છે, અને મનુષ્યના જેવી આકૃતિ છે ને _____ છે.
૧૦. વચનામૃત ગઢડા મધ્ય પ્રકરણનાં ૩૧ માં પરબ્રહ્મ ભગવાન માટે _____ શબ્દ વપરાયો છે.

પ્રશ્ન ૩ : ખરાં - ખોટા જણાવો.

૧. ભગવાનના સાધર્મ્યપણાને પામવું એટલે ભગવાન જેવા થવું.
૨. ભગવાન સાકાર છે એટલે બિન્દુસ્વરૂપ, તેજ અને જ્યોતિ સ્વરૂપ છે.
૩. અક્ષરબ્રહ્મનો પ્રવેશ થાય ત્યારે જ પૈરાજપુરુષમાંથી અવતારો સંભવે છે.
૪. પ્રથમ વિરાટમાં ભગવાનનો અનુપ્રવેશ થાય છે, પછી એ વિરાટ દ્વારા ભગવાન ઈશ્વરોમાં અનુપ્રવેશ કરે છે, ત્યારે તે ઈશ્વરો ભગવાનના રામાકૃષ્ણાદિક અવતારોરૂપે પૃથ્વી પર આવે છે.
૫. જેમ રાજા અને ઉમરાવ જુદા છે તેમ અવતારી અને અવતારો જુદા છે.
૬. પરબ્રહ્મ અર્થાત્ ભગવાન અનેક છે પણ એક નથી.
૭. ભગવાનના હાથ પગ વગેરે પંચભૂતના બનેલા છે.
૮. પૈરાજ પુરુષ એ એક ઈશ્વર છે.
૯. પૈરાજ પુરુષની સ્વતઃ સ્વતંત્ર ઈચ્છા અને શક્તિથી અવતારો સંભવતા નથી.
૧૦. અનંત કોટિ બ્રહ્માંડની ઉત્પતિ, સ્થિતિ અને પ્રલયના કર્તા એક અક્ષરબ્રહ્મ જ છે.

હરિભક્ત - સંપર્ક કાર્યકર અધિવેશન - ૨૦૧૭

પ્રશ્નોત્તરી સ્પર્ધા : પ્રશ્નપત્ર ૩

તત્ત્વમીમાંસા - ૨ : પરબ્રહ્મ (પેજ ૧૮ થી ૨૬)

પ્રશ્ન ૧ : સાચો વિકલ્પ પસંદ કરો.

૧. તે માટે પોતાને સાક્ષાત્ મળ્યું જે ભગવાનનું સ્વરૂપ તેને સદા દિવ્ય સાકારમૂર્તિ ને સર્વ અવતારનું કારણ અવતારી એવું જાણવું.
(૧) વચ. ગઢડા મધ્ય ૯ (૨) વચ. ગઢડા પ્રથમ ૯
(૩) વચ. ગઢડા મધ્ય ૧૯ (૪) વરતાલ ૧૧
૨. સર્વે અવતારના અવતારી તે જ સહજાનંદ સુખકારી. આ પંક્તિ કયા ગ્રંથમાં લખાયેલી છે ?
(૧) હરિલીલામૃત (૨) ભક્તચિંતામણિ
(૩) વચનામૃત (૪) પુરુષોત્તમ બોલ્યા પ્રીતે
૩. ધર્મધુરા ધારણ કર્યા બાદ કેટલા વર્ષના કાળમાં ભગવાન સ્વામિનારાયણે લાખોના સત્સંગી સમાજને નિયમબદ્ધ કર્યો હતો ?
(૧) ૨૫ વર્ષ (૨) ૨૮ વર્ષ (૩) ૩૦ વર્ષ (૪) ૨૬ વર્ષ
૪. ભગવાન સ્વામિનારાયણે સર્વેને શેનાથી વશ કર્યા હતા ?
(૧) પ્રેમના શસ્ત્રથી (૨) પ્રેમના શાસનથી
(૩) ભક્તિના દિવ્ય સાધનથી (૪) પ્રેમના દિવ્ય શાસનથી
૫. રામાનંદ સ્વામીની આજ્ઞા હોવા છતાં લોજમાં નીલકંઠવર્ણીના દર્શને ન જતાં ભૂજમાં કયા હરિભક્ત ગયા હતા ?
(૧) લાભુજી સુથાર (૨) લાલાભાઈ (૩) લાલજી સુથાર (૪) લાલજી મિસ્ત્રી
૬. ૫૦૦ પરમહંસો કેટલા પ્રકરણમાંથી હોશભેર અને પ્રસન્નચિત્તે પસાર થયા હતા ?
(૧) ૧૧૨ (૨) ૧૧૪ (૩) ૧૦૮ (૪) ૧૧૬
૭. “જીવોકું બ્રહ્મરૂપ કરકે આત્મંતિક મુક્તિ દેને કે વાસ્તે અક્ષરાતીત પુરુષોત્તમ જો હમ વહ મનુષ્ય જૈસા બન્યા હું” – આ વાત કયા ગ્રંથમાં લખાયેલી છે ?
(૧) વચનામૃત (૨) સ્વામીની વાતો
(૩) પુરુષોત્તમ બોલ્યા પ્રીતે (૪) જૂના ખરડામાં
૮. “કહે લાલજી તે મોટા કેવા, દત્તાત્રેય કે શ્રદ્ધભદેવ જેવા કે શું છે રામચંદ્ર સમાન, રામાનંદ કહે સુણો કાન.” – આ પંક્તિ કયા ગ્રંથમાં લખાયેલી છે ?
(૧) ભક્તચિંતામણિ (૨) હરિચરિત્રામૃત સાગર
(૩) હરિલીલામૃત (૪) શ્રીજીલીલામૃત
૯. ભગવાનને કેવા ન જાણે તો તેનો દ્રોહ કર્યો કહેવાય ?
(૧) સર્વજ્ઞ (૨) અંતર્યામી (૩) સર્વોપરી (૪) પ્રગટ
૧૦. પ્રત્યક્ષ પુરુષોત્તમ ભગવાન તેના સ્વરૂપમાં અને અક્ષરધામને વિશે રહ્યા જે ભગવાન તેના સ્વરૂપમાં શું ભેદ છે ?
(૧) તાત્વિક ભેદ છે (૨) સામર્થ્ય ભેદ છે.
(૩) સ્વરૂપ ભેદ છે (૪) કાર્ણપણ ભેદ નથી.

પ્રશ્ન ૨ : ખાલીજગ્યા પૂરો.

૧. પરબ્રહ્મ ભગવાન સ્વામિનારાયણ _____ સમજાય તો જ આધ્યાત્મિક સાધનાનું _____ મળે છે.
૨. મહારાજને _____ જાણ્યા વિના અક્ષરધામમાં જવાય નહીં. – ગુ.સ્વા. વાત : ૩/૧૨

૩. આ પ્રત્યક્ષ પુરુષોત્તમ ભગવાન _____ સર્વના નિયંત્રતા છે. - વચ.ગઢડા અંત્ય ૩૮
૪. ભગવાન સ્વામિનારાયણે _____, _____ બે વચનામૃતમાં (બુક મુજબ) પોતાના સર્વોપરિપણાની વાત કરી છે.
૫. ભગવાન સ્વામિનારાયણનું પ્રાગટ્ય જીવોના _____ માટે થયું હતું.
૬. આવા તો કુલ _____ સંતો હતા કે જેમણે શ્રીહરિના તેજમાં અંજાઈને પતંગિયાની જેમ પોતાનું જીવન તેઓના ચરણોમાં સમર્પિત કર્યું હતું.
૭. ભગવાનને _____ જાણે અને _____ જાણે તો તેનો દ્રોહ કર્યો કહેવાય.
૮. હરિલીલામૃત ગ્રંથના કર્તા _____ છે.
૯. નિષ્કુળાનંદ સ્વામી સાક્ષાત્ _____ મૂર્તિ સમા હતા.
૧૦. જીવની, ઈશ્વરની, બ્રહ્માની કોટિયું છે. એ સૌના કારણ તો મહારાજ પોતે, એમ સમજે ત્યારે _____ મળ્યું કહેવાય.

પ્રશ્ન ૩ : ખરાં - ખોટા જણાવો.

૧. જીવોનું આત્મ્યાંતિક કલ્યાણ કરવાનું સામર્થ્ય સર્વે અવતારો પાસે છે.
૨. ભગવાન સ્વામિનારાયણે યોગીઓને દુર્લભ એવી સમાધિ સર્વેને કરાવી હતી.
૩. અક્ષરપુરુષોત્તમ યુગલ ઉપાસના સમજાય તો આત્મ્યાંતિક સાધનાનું સાચું ફળ મળે છે.
૪. “શ્રી સ્વામિનારાયણ ભાષ્ય” સર્વોપરિ, સર્વ અવતારના અવતારી તરીકે ભગવાન સ્વામિનારાયણને યથાર્થ સમજાવે છે.
૫. પ્રત્યક્ષ પુરુષોત્તમ ભગવાનના સ્વરૂપમાં અને અક્ષરધામને વિશે રહ્યા જે ભગવાન તેના સ્વરૂપમાં તાત્વિક ભેદ છે.
૬. અને જે તેજને વિશે મૂર્તિ છે તે જ આ પ્રત્યક્ષ મહારાજ છે એમ જાણજો.
૭. મુમુક્ષુઓને સમાધિમાં શ્રીજી મહારાજે પોતાના ઈષ્ટદેવના દર્શન કરાવ્યાં હતા.
૮. બ્રહ્માનંદ સ્વામી શાસ્ત્ર વિશારદ હતા.
૯. એ જે એકરસ તેજ છે, તેને આત્મા કહીએ તથા બ્રહ્મ કહીએ તથા અક્ષરધામ કહીએ.
૧૦. સર્વે અવતાર પુરુષોત્તમમાંથી પ્રગટ થાય છે અને પાછા પુરુષોત્તમને વિશે લીન થાય છે.

હરિભક્ત - સંપર્ક કાર્યકર અધિવેશન - ૨૦૧૭

પ્રશ્નોત્તરી સ્પર્ધા : પ્રશ્નપત્ર ૪

તત્ત્વમીમાંસા - ૨ : પરબ્રહ્મ (પેજ ૨૬ થી ૩૨)

પ્રશ્ન ૧ : સાચો વિકલ્પ પસંદ કરો.

૧. ભગવાન સ્વામિનારાયણે પોતાની હયાતીમાં લાખો લોકોને પોતે જ પોતાનું શું કરાવ્યું ?
(૧) નિશ્ચય (૨) ભજન (૩) સમાધિ (૪) સ્વરૂપ સમજાવ્યું
૨. ભગવાન સ્વામિનારાયણે કોને પોતાના ચરિત્રના ગ્રંથો રચવાની આજ્ઞા કરી ?
(૧) બ્રહ્માનંદ સ્વામી (૨) શુકાનંદ સ્વામી
(૩) નિત્યાનંદ સ્વામી (૪) મુક્તાનંદ સ્વામી
૩. શ્રીજી મહારાજનું કયું કાર્ય અભૂતપૂર્વ હતું ?
(૧) પોતાની હાજરીમાં પોતાનું અક્ષરબ્રહ્મ લાવ્યા
(૨) પોતાની હાજરીમાં ૩૦૦૦ જેટલા પરમહંસો બનાવ્યા
(૩) પોતાની હાજરીમાં શિક્ષાપત્રી અને વચનામૃત ગ્રંથ બનાવ્યા
(૪) પોતાની હાજરીમાં પોતાની મૂર્તિ પધરાવી.
૪. શ્રીજી મહારાજે વરતાલ મંદિરમાં કયા શિખરમાં પોતાની મૂર્તિ પધરાવી ?
(૧) મધ્ય શિખરમાં (૨) ઉત્તર શિખરમાં
(૩) દક્ષિણ શિખરમાં (૪) પ્રથમ શિખરમાં
૫. શ્રીહરિના સમર્થ પરમહંસો કેવા હતા ?
(૧) ત્યાગ પૈરાગ્યની ખુમારીવાળા (૨) જગતમાં પ્રભુ થઈને પૂજાય એવા
(૩) દેવતાઓને ધુજાવનારા (૪) શ્રીહરિના દાસાનુદાસ
૬. શ્રીજી મહારાજે કયા વચનામૃતમાં પોતાના ઉપદેશ અને ચરિત્રના ગ્રંથો રચવાની આજ્ઞા કરી છે ?
(૧) વચ. ગઢડા પ્રથમ પટ (૨) વરતાલ ૧૬
(૩) વચ. ગઢડા મધ્ય પટ (૪) લોચા ૮
૭. ભગવાન સ્વામિનારાયણના અસાધારણ કાર્યો કયાં છે ?
(૧) લક્ષાવધિ મનુષ્યોનું નિયમન (૨) સમાધિ પ્રકરણ
(૩) પોતાની હયાતીમાં શાસ્ત્રોની રચના (૪) સંતો-ભક્તો દ્વારા ઐશ્વર્યદર્શન
૮. કયા ભક્તના સંકલ્પે ભાદરામાં કીડીઓ ચતુર્ભુજરૂપ ધારણ કરીને ભૂમાપુરુષના લોકમાં ગઈ ?
(૧) વશરામ મિસ્ત્રી (૨) વશરામ સોની
(૩) વશરામ સુથાર (૪) વિશ્રામ સુથાર
૯. નરકના કુંડ કયા પરમહંસે ખાલી કરાવ્યા હતા ?
(૧) વ્યાપકાનંદ સ્વામી (૨) સચ્ચિદાનંદ સ્વામી
(૩) મુક્તાનંદ સ્વામી (૪) સ્વરૂપાનંદ સ્વામી
૧૦. શ્રીહરિએ કયો ગ્રંથ સ્વયં લખીને આપ્યો છે ?
(૧) વચનામૃત (૨) શિક્ષાપત્રી (૩) ધર્મમૃત (૪) સત્સંગીજીવન

પ્રશ્ન ૨ : ખાલીજગ્યા પૂરો.

૧. ભગવાન સ્વામિનારાયણના દિવ્ય આકર્ષણથી _____ ની દીક્ષા લઈ એક જ રાતમાં _____ પરમહંસો થયા હતા.
૨. અવતારોએ જેવાં ઐશ્વર્ય દેખાડયાં છે તેવાં કે તેનાથી પણ અધિક ઐશ્વર્ય તો ભગવાન સ્વામિનારાયણના _____ ચરિત્રોમાં જોવા મળે છે.

૩. ભગવાન સ્વામિનારાયણે પોતાના આશ્રિતોના ધર્મ માટે _____ ની રચના કરી.
૪. વરતાલમાં શ્રીહરિએ પોતાની મૂર્તિ _____ ના નામે પધરાવી.
૫. શ્રીહરિએ પરમહંસોને _____ ના અને _____ ના અસહ્ય ભીડામાં તપાવ્યા.
૬. મુક્તાનંદ સ્વામી _____ ની ખુમારીથી જીવનારા હતા.
૭. _____ એ મરેલી ઘોડી જીવતી કરી.
૮. શ્રીહરિની હયાતીમાં લાખો ભક્તો અને હજારો સંતોએ તેઓને _____ માનીને આરાધ્યા હતા.
૯. શ્રીજી મહારાજના અનેક સંતો ભક્તોએ દેહ છતાં જ _____ ની સ્થિતિ પ્રાપ્ત કરી હતી.
૧૦. ભગવાન સ્વામિનારાયણે પૂર્વેના અવતારોથી _____ અધિક _____ ઐશ્વર્ય વાપર્યું છે.

પ્રશ્ન ૩ : ખરાં - જોટા જણાવો.

૧. સંતદાસ સ્વામી સમાધિનિષ્ઠ હતા.
૨. અદ્વેતાનંદ સ્વામી તંત્રવિદ્યામાં સિદ્ધ હતા.
૩. વ્યાપકાનંદ સ્વામીએ વરસાદ વરસાવ્યો હતો.
૪. સ્વયંપ્રકાશાનંદ સ્વામી દેહભાવથી પર વર્તનારા હતા.
૫. ભાયાત્માનંદ સ્વામી સેંકડો શિષ્યોના મહંત હતા.
૬. શ્રીહરિએ હરિકૃષ્ણ મહારાજની મૂર્તિ પધરાવી અને તેજ દ્યેય અને ઉપાસ્ય છે એમ પોતાના સૌ આશ્રિતોને કહ્યું.
૭. પૂર્વેના અવતારોને જેવાં જ ઐશ્વર્ય શ્રીજી મહારાજના સંતો-ભક્તોનાં ચરિત્રોમાં જોવા મળે છે.
૮. પૂર્વેનાં અવતારોનું સાક્ષાત્ ભગવાન માનીને તેમની હયાતીમાં તેમનું ભજન કરનારા ભક્તો પણ ઘણા હતા.
૯. અદ્ભૂતાનંદ સ્વામીએ “શ્રીહરિની અદ્ભૂતવાતી” ગ્રંથમાં સ્વામિનારાયણ મહામંત્ર મહારાજે આપ્યો તેનો ઉલ્લેખ કર્યા છે.
૧૦. શ્રીહરિએ શિક્ષાપત્રી અને વચનામૃત ગ્રંથની ભેટ પોતાની હયાતીમાં જ આપી છે.

હરિભક્ત - સંપર્ક કાર્યકર અધિવેશન - ૨૦૧૭

પ્રશ્નોત્તરી સ્પર્ધા : પ્રશ્નપત્ર - ૫

તત્ત્વમીમાંસા - ૨ : પરબ્રહ્મ (પેજ ૩૨ થી ૩૮)

પ્રશ્ન ૧ : સાચો વિકલ્પ પસંદ કરો.

૧. શ્રીહરિના સહજ સંપર્ક, સંબંધ અને ઉપદેશથી સંતો-ભક્તો કેવી સ્થિતિને પામ્યા હતા ?
(૧) જલકમલવત્ નિર્લેપ (૨) અખંડ મૂર્તિને દેખનારા
(૩) દુઃખમાં પણ આનંદ પામનારા (૪) સત્સંગ પ્રધાન સ્થિતિ
૨. મીરાંબાઈની જેમ સંસારી જીવનમાં હોવા છતાં અનાસક્તભાવે ભક્તિ કરનાર બાઈ ભક્ત કોણ હતા ?
(૧) જેતલપુરની ગણિકા (૨) જીવુબા (૩) સુવાસિની ભાભી (૪) દેવુબા
૩. સંતો-ભક્તોએ શ્રીહરિને સર્વોપરી ભગવાન કહ્યા કારણ કે,
(૧) આસુરીભાવનો નાશ કર્યો (૨) પોતે પોતાની મૂર્તિ પધરાવી
(૩) પોતે પોતાનું ભજન કરાવ્યું (૪) સત્પુરુષ દ્વારા પ્રગટ રહ્યા
૪. શ્રીજી મહારાજે પોતાના આશ્રિતોને અક્ષરધામમાં તેડી જવાનો કોલ કયા વચનામૃતમાં આપ્યો છે ?
(૧) વરતાલ પ (૨) લોચા પ (૩) જેતલપુર પ (૪) ગઢડા મધ્ય પ
૫. ભગવાન સ્વામિનારાયણનું કયું કાર્ય પૂર્વે થયેલા અન્ય સર્વે અવતારો કરતા વિશિષ્ટ છે ?
(૧) પોતાના હાથે પોતાની મૂર્તિ પધરાવી
(૨) ભગવાન થઈને પૂજાય એવા સમર્થ પરમહંસોનું નિયમન કર્યું.
(૩) ગુણાતીત સત્પુરુષ દ્વારા પ્રગટપણું
(૪) પોતાનું ભજન પોતાની હાજરીમાં કરાવ્યું
૬. શ્રીહરિના સર્વોપરીપણાની વાત સદ્. નિષ્કુળાનંદ સ્વામીએ ભક્તચિંતામણિના કયા પ્રકરણમાં કરી છે ?
(૧) ૧૦૫ (૨) ૧૦૮ (૩) ૧૦૪ (૪) ૧૦૬
૭. શ્રીજી મહારાજે કોના દ્વારા પૃથ્વી પર અખંડ પ્રગટ રહેવાનો કોલ આપેલો છે ?
(૧) અક્ષરબ્રહ્મ ગુણાતીત સત્પુરુષ (૨) સદ્ગુણી આચાર્ય
(૩) સત્પુરુષો (૪) મૂર્તિ દ્વારા
૮. શ્રીજી મહારાજના જેવું જ સુખ આજે આપણને મળે છે તેનું કારણ શું છે ?
(૧) નિયમ-નિશ્ચયની દૃઢતાને લીધે (૨) મૂર્તિમાં શ્રદ્ધાને કારણે
(૩) સત્પુરુષને લીધે (૪) અંતકાળે તેડવા આવે છે તેને લીધે
૯. શ્રીહરિએ સંતો-ભક્તોને શા માટે એવું કહ્યું કે પૂર્વેના અવતારો જેવું કાંઈ જ અમે નથી કર્યું તેમ છતાં તમે અમને કેમ ભગવાન કહો છો ?
(૧) દૃઢતા ચકાસવા (૨) નિષ્ઠા ચકાસવા (૩) સમજણ ચકાસવા (૪) બુદ્ધિ ચકાસવા
૧૦. મહારાજ! આપની આ લીલામાં અમે ભૂલા પડીએ તેમ નથી કારણ કે અમને તો આપના સ્વરૂપમાં
(૧) પ્રતીતિ છે (૨) પ્રીતિ છે (૩) દૃઢ પ્રતીતિ છે (૪) દૃઢ વિશ્વાસ છે

પ્રશ્ન ૨ : ખાલીજગ્યા પૂરો.

૧. સાકર અને મીઠાને સમાન ભાવે જમનારા _____ ગામના _____ ભક્ત જેવા પણ ઘણા ભક્તો હતા.
૨. જેતલપુરની ગણિકા પણ શ્રીહરિના યોગમાં આવતાં _____ જેવા કલ્યાણને પામી હતી.
૩. વાલિયા લૂંટારાની જેમ _____ જેવા અનેક લૂંટારાઓ પોતાનાં જીવનનું આમૂલ પરિવર્તન કરીને _____ સ્થિતિને પામ્યા હતાં.

૪. શ્રીહરિના અસાધારણ ઐશ્વર્યને કારણે સૌ સંતો-ભક્તોને શ્રીજી મહારાજને વિષે _____ વિશેષ દૃઢતા થઈ હતી.
૫. એવા _____ કોટા, જેને આગે હાર્યા છોટા મોટા,
એવા દુષ્ટ જે થકી હણાય, તે તો સર્વથી _____
૬. મારા જનને અંતકાળે, જરૂર _____
બિરુદ મારું એ ન બદલે, તે સર્વે _____
૭. શ્રીહરિના સાંનિધ્યમાં સેંકડો ભક્તો _____ નું દિવ્યસુખ ભોગવતાં હતાં.
૮. શ્રીજી મહારાજ ગુણાતીત સત્પુરુષ દ્વારા આ પૃથ્વી પર સદા પ્રગટ રહ્યા છે અને એ રીતે _____ ધોરી માર્ગ ચાલુ રહ્યો છે.
૯. ભગવાન સ્વામિનારાયણે પોતાના ભક્તોને અંતકાળે _____ તથા _____ નો કોલ આપ્યો છે.
૧૦. સંતો-ભક્તોએ શ્રીહરિને કહ્યું કે આપ ગમે તે કહો પણ આપ તો _____ છો, છો ને છો જ.

પ્રશ્ન ૩ : ખરાં - ખોટા જણાવો.

૧. શ્રીજી મહારાજના અતિ સહવાસથી ધર્મપુરના કુશળકુંવરના નિર્વાસનિક સ્થિતિને પામ્યાં હતાં.
૨. ભગવાન સ્વામિનારાયણે પોતાના સહજ સંપર્ક, સંબંધ અને ઉપદેશથી સેંકડોના આસુરીભાવના મૂળ ઉપેડયાં હતા.
૩. શ્રીહરિના સાંનિધ્યમાં એવા સેંકડો સ્ત્રી-પુરુષ અને ત્યાગી ગૃહસ્થ ભક્તો થઈ ગયા કે જેઓએ વિદેહમુક્તિની સ્થિતિ જીવતાં જ પ્રાપ્ત કરી હતી.
૪. તમે જો અમારું કહ્યું માનશો તો અમે જે ધામમાંથી આવ્યા છીએ તે ધામમાં તમને સર્વેને તેડી જઈશું.
૫. શ્રીજી મહારાજે અન્ય અવતારોની જેમ જ પોતાનાં ભક્તોને અંતકાળે તેડવા આવવાનો કોલ આપ્યો અને તેડવા આવતા અને આવે પણ આવે છે.
૬. કામ, ક્રોધ, માન જે ચાંડાળ, એથી ભૂંડું થાય તત્કાળ.
૭. છાણીના સગરામ વાઘરી અને લીમલીના તેજ ભગત મહાન ભક્તો હતા.
૮. દાદાખાચર, સુરાખાચર, ઝીણાભાઈ વગેરે અનેક રાજવી ભક્તો રાજ્યથી સંપૂર્ણ નિર્લેપ હતા.
૯. અગતરાઈના પર્વતભાઈ શ્રીહરિની મૂર્તિને અખંડ દેખતા.
૧૦. વરતાલના જોબનપગી અને જેતલપુરની ગણિકા બંનેનું મુક્તાનંદ સ્વામીની જેમ આત્યાંતિક કલ્યાણ થયેલું.

હરિભક્ત - સંપર્ક કાર્યકર અધિવેશન - ૨૦૧૭

પ્રશ્નોત્તરી સ્પર્ધા : પ્રશ્નપત્ર - ૬

તત્વમીમાંસા - ૨ : પરબ્રહ્મ (પેજ ૩૮ થી ૪૬)

પ્રશ્ન ૧ : સાચો વિકલ્પ પસંદ કરો.

૧. ભગવાન સ્વામિનારાયણે મોક્ષ માર્ગમાં ભગવાનને કેવા સમજવાની અત્યંત આવશ્યકતા બતાવી છે ?
(૧) કર્તા (૨) સાકાર (૩) સર્વોપરી (૪) પ્રગટ
૨. જેવું પરોક્ષ ભગવાન અને તેમના ભક્ત-સાધુનું માહાત્મ્ય જાણે છે એવું પ્રત્યક્ષ ભગવાન અને તેના ભક્ત-સાધુનું માહાત્મ્ય સમજે તો તેને કલ્યાણના માર્ગમાં કાંઈએ સમજવાનું બાકી રહ્યું નહીં.
(૧) ગઢડા પ્રથમ ૨૧ (૨) ગઢડા મધ્ય ૨૧ (૩) વરતાલ ૧૧ (૪) સારંગપુર ૭
૩. એવા સંતનું દર્શન થયું ત્યારે એમ જાણવું જે મને સાક્ષાત્કાર ભગવાનનું દર્શન થયું.
(૧) ગઢડા પ્રથમ ૨૭ (૨) ગઢડા મધ્ય ૨૧ (૩) સારંગપુર ૧૦ (૪) કારીયાણી ૧૦
૪. ભગવાન જ્યારે પૃથ્વીને વિશે પ્રત્યક્ષ ન હોય ત્યારે કોનો આશ્રય કરવો તો જીવનું કલ્યાણ થાય ?
(૧) તેમના વંશજ આચાર્ય (૨) તેમને મળેલા ભક્તો
(૩) તેમને મળેલા સાધુ (૪) તેમણે સ્થાપેલી મૂર્તિ
૫. ભગવાન સર્વમાં અધિક ન્યૂનપણે રહે છે તે વાત શ્રીજી મહારાજ કયા દૃષ્ટાંતથી સમજાવે છે ?
(૧) ચંદ્ર અને ચંદ્રની કળા (૨) સૂર્યનો પ્રકાશ અને અન્ય વસ્તુઓ
(૩) જીવો, ઈશ્વરો અને અવતારો (૪) કાચની પૃથ્વી અને દર્પણ
૬. ભગવાન સ્વામિનારાયણ કયા વર્ષમાં સ્વધામ પધાર્યા ?
(૧) સંવત્ ૧૮૩૭ (૨) સંવત્ ૧૮૮૬ (૩) ઇ.સ. ૧૮૮૬ (૪) ઇ.સ. ૧૮૮૨
૭. ભગવાન કેવા સંતમાં અખંડ નિવાસ કરે છે ?
(૧) સદ્ગુણે સંપન્ન (૨) અક્ષરબ્રહ્મ
(૩) પંચવર્તમાને યુક્ત (૪) જલકમલવત્ નિર્લેપ સ્થિતિવાળા
૮. જ્યારે ભગવાન પૃથ્વીને વિશે પ્રત્યક્ષ ન હોય તો પણ જીવનું કલ્યાણ થાય છે ક્યું વચનામૃત ?
(૧) વડતાલ-૧૦ (૨) વડતાલ-૧૧
(૩) ગઢડા અંત્ય-૧૦ (૪) ગઢડા મધ્ય-૧૦
૯. શ્રીજી મહારાજે ગઢડા પ્રથમ ૪૬ માં કોને જગતના આધાર કહ્યા છે ?
(૧) ઈશ્વર (૨) અક્ષરબ્રહ્મ (૩) પરબ્રહ્મ (૪) મુક્તો
૧૦. જેવું પરોક્ષ ભગવાન અને તેના ભક્ત-સાધુનું માહાત્મ્ય સમજે છે એવું પ્રત્યક્ષ ભગવાન અને તેના ભક્ત-સાધુનું માહાત્મ્ય સમજે તો શું થાય ?
(૧) સર્વે મુદ્દો હાથમાં આવ્યો (૨) અખંડ આનંદમાં રહે
(૩) કોઈનો ભાર ન રહે (૪) સત્સંગમાં પ્રગતિ થાય

પ્રશ્ન ૨ : ખાલીજગ્યા પૂરો.

૧. સ્વામિનારાયણ દર્શન પ્રમાણે _____ ના યોગથી જ આત્યંતિક કલ્યાણ પામી શકાય છે.
૨. જે સંતની સર્વે ઇન્દ્રિયોમાં ભગવાન રહ્યા છે તે સંત તો સર્વ જગતના _____ છે.
૩. વચ. ગઢડા પ્રથમ ૪૬ અને ૭૩ માં _____ ને સર્વના આધાર કહ્યા છે.
૪. અક્ષરબ્રહ્મના હૃદયમાં તેના _____ પરમાત્મા પરબ્રહ્મ _____ બિરાજે છે.
૫. અક્ષરબ્રહ્મ _____ પર છે અને પરમ _____ પાત્ર છે.

૬. સ્વામિનારાયણ તત્વજ્ઞાન પ્રમાણે ભગવાનનું _____ સમજવું ખૂબ જ આવશ્યક છે.
૭. _____ વચનામૃતમાં પરબ્રહ્મને સર્વના આધાર કહ્યા છે.
૮. સંપ્રદાયમાં _____ સ્થિતિવાળા ઘણા સંતો-ભક્તો હતા પણ તેમના દ્વારા ભગવાન પ્રગટ છે એવું ન કહેવાય.
૯. શ્રીજી મહારાજ જે તે સમયે _____ સંત દ્વારા પ્રગટ રહે છે.
૧૦. પરબ્રહ્મ અને સત્પુરુષ બંને _____ તત્વ છે.

પ્રશ્ન ૩ : ખરાં - ખોટા જણાવો.

૧. જ્ઞાન, ભક્તિ, પૈરાગ્યાદિક જે અનંત શુભ ગુણ તેણે યુક્ત જે ભક્ત તેના હૃદયમાં અવતાર માત્ર અખંડ નિવાસ કરીને રહે છે.
૨. વચનામૃત લોચા-૧૬માં ભગવાન સર્વમાં અધિક-ન્યૂનપણે રહ્યા છે તે દૃષ્ટાંત દ્વારા સમજાવ્યું છે.
૩. ભગવાન સંત દ્વારા પ્રગટ રહે છે તે સંત એટલે અક્ષરધામના મુક્ત.
૪. વચનામૃત ગદડા પ્રથમ ૪૧ માં શ્રીહરિ કહે છે : “ભગવાન તો સૌમાં રહ્યા છે, પરંતુ જેવા આચાર્યમાં રહ્યા છે તેવા અન્ય કોઈમાં રહ્યા નથી.”
૫. ભગવાન સૌમાં અંતર્યામીપણે રહ્યા છે, પણ અક્ષરબ્રહ્મ માયાથી પર શ્રેષ્ઠ પાત્ર હોવાથી અક્ષરબ્રહ્મમાં ભગવાન સાક્ષાત્ પ્રગટ છે.
૬. અક્ષરમુક્તો આજે પણ સત્સંગમાં પ્રગટ છે જેમના દ્વારા શ્રીજી મહારાજ આજે પણ પૃથ્વી પર પ્રગટ છે.
૭. આ વાર્તા એક વાર કહ્યે સમજે અથવા હજાર વાર કહ્યે સમજો. આજ સમજો અથવા હજાર વર્ષ કેડે સમજો પણ એ વાત સમજે જ છૂટકો છે.
૮. સંતના હૃદયમાં ભગવાન અખંડ નિવાસ કરીને રહે છે તે વાત વચનામૃત ગ.મ.૨૭માં કરી છે.
૯. અક્ષરબ્રહ્મમાં પરબ્રહ્મ અખંડ રહ્યા છે માટે બંને એક જ તત્વ કહેવાય, પણ બંને વચ્ચે કોઈ ભેદ ન સમજવો.
૧૦. જેમ સૂર્યનો પ્રકાશ બધામાં એક સરખો ઝીલાય છે તેમ ભગવાન પણ સર્વમાં સમાનપણે રહ્યા છે.

હરિભક્ત - સંપર્ક કાર્યકર અધિવેશન - ૨૦૧૭

પ્રશ્નોત્તરી સ્પર્ધા : પ્રશ્નપત્ર - ૭

તત્ત્વમીમાંસા - ૩ : અક્ષરબ્રહ્મ (પેજ ૪૭ થી ૫૭)

પ્રશ્ન ૧ : સાચો વિકલ્પ પસંદ કરો.

૧. અક્ષરાત્ પરતઃ પરઃ - કયા ગ્રંથમાં કહ્યું છે ?
(૧) કઠોપનિષદ (૨) મુંડકોપનિષદ (૩) તૈત્તિરીય ઉપનિષદ
૨. યઃ સેતુરીજાનાનામ્ અક્ષરં બ્રહ્મ યત્પરમ્ - કયા ગ્રંથમાં કહ્યું ?
(૧) કઠોપનિષદ (૨) મુંડકોપનિષદ (૩) તૈત્તિરિય ઉપનિષદ
૩. મુક્તિ તથા ભગવાનનો સાક્ષાત્કાર માટે કયું તત્ત્વ સમજવું અનિવાર્ય છે ?
(૧) માયા (૨) પરબ્રહ્મ (૩) અક્ષરબ્રહ્મ
૪. શ્રી સ્વામિનારાયણ દર્શનનો પાયાનો સિદ્ધાંત કયો છે ?
(૧) ભક્તે સહિત ભગવાન (૨) અક્ષરરૂપ થઈ પુરુષોત્તમની ભક્તિ (૩) સંસાર ત્યાગ
૫. નિરંતર મનન કરતો સતો બ્રહ્મનો સંગ કરે તો બ્રહ્મના ગુણ જીવમાં આવે. - કયું વચનામૃત ?
(૧) ગદડા મધ્ય ૩૧ (૨) ગદડા મધ્ય ૧૩ (૩) ગદડા પ્રથમ ૩૧
૬. બ્રહ્મ થકી પરબ્રહ્મ તે નોખા છે, બ્રહ્મના પણ કારણ છે, આધાર છે, પ્રેરક છે, - કયું વચનામૃત ?
(૧) ગદડા મધ્ય ૮ (૨) ગદડા મધ્ય ૪ (૩) ગદડા મધ્ય ૩
૭. “જુગો જુગ જીવો એવા જોગિયા” આ વાત કયા ગામની છે ?
(૧) ગદપુર (૨) વરતાલ (૩) સારંગપુર
૮. આચાર્ય શ્રી રઘુવીરજી મહારાજે કયો સંસ્કૃત ગ્રંથ તૈયાર કરાવ્યો હતો ?
(૧) શ્રી હરિચરિત્રામૃત (૨) શ્રીહરિલીલાકલ્પતરુ (૩) શ્રીહરિચિંતામણી
૯. કોને સમજ્યા વિના ભગવાનનો નિશ્ચય થતો નથી, ભગવાનને પામી શકાતા નથી ?
(૧) પરબ્રહ્મનું સ્વરૂપ (૨) અક્ષરબ્રહ્મનું સ્વરૂપ (૩) અનાદિ તત્ત્વોનું સ્વરૂપ
૧૦. કયા વચનામૃતમાં પરબ્રહ્મના તેજને સચ્ચિદાનંદ બ્રહ્મ કહ્યું છે ?
(૧) ગદડા મધ્ય ૪૫ (૨) ગદડા મધ્ય ૧૩ (૩) ગદડા પ્રથમ ૪૫

પ્રશ્ન ૨ : ખાલીજગ્યા પૂરો.

૧. પરમાત્માની ઉપાસના કરનાર માટે _____ એ સેતુ છે.
૨. અક્ષરબ્રહ્મ માટે અક્ષર, _____, અનાદિ અક્ષર, _____ વગેરે વિવિધ નામો પ્રયોજવામાં આવે છે.
૩. બ્રહ્મવિદ્ આજ્ઞોતિ પરમ્ - આ વાત _____ નામના ગ્રંથમાં છે.
૪. અક્ષરબ્રહ્મ એ પરબ્રહ્મનું તેજ નથી આ વાત _____ ના વચનામૃતમાં કરી છે.
૫. શાસ્ત્રીજી મહારાજે ‘એવા સદ્ગુરુ કોણ?’ એ પ્રસંગ _____ અને _____ પાસેથી સાંભળ્યો હતો.
૬. ૧૮ ગોદડીવાળો પ્રસંગ _____ ગામનો પ્રસંગ છે.
૭. સંવત _____ માં ડભાણમાં શ્રીજી મહારાજે ગુણાતીતાનંદ સ્વામીને દીક્ષા આપી.
૮. જીવો અને ઈશ્વરો માટે મુક્તિનું દ્વાર _____ તત્ત્વ છે.
૯. ભારતીય દાર્શનિક પરંપરામાં અક્ષરબ્રહ્મ તત્ત્વની સ્પષ્ટ સમજ સૌપ્રથમ _____ આપી છે.

૧૦. _____ માં પરબ્રહ્મની સાથે અક્ષરબ્રહ્મને પણ અનાદિ માયાપરનું પરબ્રહ્મનું ભિન્ન તત્વ સ્વીકારવામાં આવ્યું છે.

પ્રશ્ન ૩ : ખરાં - ખોટા જણાવો.

૧. આપણા હિન્દુ ધર્મના સનાતન શાસ્ત્રોમાં અક્ષરબ્રહ્મની વાત આવતી નથી.
૨. બ્રહ્મ વેદ બ્રહ્મૈવ ભવતિ – આ વાત કઠોપનિષદમાં આવે છે.
૩. અક્ષરબ્રહ્મ એ જીવ, ઈશ્વર, માયાથી ભિન્ન નથી.
૪. મુક્તાનંદ સ્વામી અને આનંદાનંદ સ્વામી કહે, ‘એવા સદ્ગુરુ તો આપ છો.’
૫. તાત્ત્વિક રીતે અક્ષરબ્રહ્મ અને પરબ્રહ્મ એકબીજાથી ભિન્ન છે.
૬. જીવ, ઈશ્વર, માયા તથા અનંત કોટિ બ્રહ્માંડના આધાર અક્ષરબ્રહ્મ છે.
૭. અક્ષરબ્રહ્મમાં રહેલું ઐશ્વર્ય, સામર્થ્ય તથા અનંતગુણો પણ પરબ્રહ્મને આધિન છે.
૮. શુકસ્વામીએ માધવચરણદાસને કહ્યું ‘ક્યાં ગુણાતીતાનંદ સ્વામી ને ક્યાં સિદ્ધાનંદ સ્વામી.’
૯. મહારાજે બ્રહ્માનંદ સ્વામીને કહ્યું ‘ગુણાતીતાનંદ સ્વામી તો અખંડ અમારી મૂર્તિ ત્રણ અવસ્થામાં ધારી રહ્યા છે.
૧૦. મૂલજીશર્મણે દીક્ષાં દદાનસ્ય પ્રજાયતે ।
ભૂયાન્મેત્ર સમાનન્દો યતો અક્ષરધામ સ મે ॥

હરિભક્ત - સંપર્ક કાર્યકર અધિવેશન - ૨૦૧૭

પ્રશ્નોત્તરી સ્પર્ધા : પ્રશ્નપત્ર - ૮

તત્વમીમાંસા - ૩ : અક્ષરબ્રહ્મ (પેજ ૫૭ થી ૬૪)

પ્રશ્ન ૧ : સાચો વિકલ્પ પસંદ કરો.

૧. ભોયકા ગામના માલજી સોનીએ ગોપાળાનંદ સ્વામીને પૂછ્યું : અક્ષરધામ કેવું હશે ? આ પ્રસંગ ક્યા ગામનો છે ?
(૧) વરતાલ (૨) ગઢડા (૩) અમદાવાદ
૨. જો ગુણાતીતાનંદ સ્વામી પોતે અક્ષરધામ છે. આ વાત ખોટી હોય તો મને બ્રહ્માંડ ભાંગ્યાનું પાપ લાગે. - આ વાત ક્યા સંતની છે ?
(૧) મુક્તાનંદ સ્વામી (૨) બ્રહ્માનંદ સ્વામી (૩) નૃસિંહાનંદ સ્વામી
૩. “આ તારા ઘરમાં ખેડું છે, એ જ અક્ષર છે.” આ પ્રસંગ ક્યા ગામનો છે ?
(૧) જૂનાગઢ (૨) વરતાલ (૩) વંથળી
૪. આચાર્ય શ્રીવિહારીલાલજી મહારાજને વર્તમાન ધરાવનાર, કંઠી ખાંધનાર કોણ હતા ?
(૧) ગોપાળાનંદ સ્વામી (૨) ગુણાતીતાનંદ સ્વામી (૩) મુક્તાનંદ સ્વામી
૫. કાંગર કાંગરે બ્રહ્માંડ ભાંગ્યાનું પાપ લાગે. - આ વાત કોણે સાંભળી ?
(૧) સુંદરજી પટેલ (૨) મુકુંદજી પટેલ (૩) કુંવરજી પટેલ
૬. “અક્ષરમૂર્તિ ગુણાતીતાનંદ સ્વામી, તેણે આપ્યાં વર્તમાન” આ વાત ક્યા ગ્રંથમાં છે ?
(૧) કીર્તનમુક્તાવલી (૨) શ્રીકીર્તનકૌસ્તુભમાળા (૩) શ્રીકીર્તનઅખંડમાલ
૭. બીજું અધિક કાંઈ સમજવાનું નથી ને એટલું જ સમજવાનું છે કે મહારાજને પુરુષોત્તમ જાણવા ને આ સાધુને અક્ષર જાણવા. - આ વાત કોણે કરે છે ?
(૧) માલજી સોની (૨) નૃસિંહાનંદ સ્વામી (૩) ગુણાતીતાનંદ સ્વામી
૮. “આપણે અક્ષરબ્રહ્મની વાત કરીએ છીએ તે અક્ષર કેવું હશે?” આ પ્રશ્ન કોણે પૂછ્યો ?
(૧) ખીમજીભાઈ (૨) દેવજીભાઈ (૩) લાલજીભાઈ
૯. ગુણાતીતાનંદ સ્વામી અંતિમ સમયે ક્યા સ્થળે વિરાજમાન હતા ?
(૧) ગઢડામાં (૨) ગોંડલમાં (૩) જૂનાગઢમાં
૧૦. અક્ષરબ્રહ્મ પૃથ્વી ઉપર હંમેશા વિરાજમાન છે, એનો વંશ જતો નથી. - આ વાત કોણે કરી ?
(૧) બ્ર.સ્વ. શાસ્ત્રીજી મહારાજ (૨) બ્ર.સ્વ. યોગીજી મહારાજ (૩) બ્ર.સ્વ. પ્રમુખસ્વામી મહારાજ

પ્રશ્ન ૨ : ખાલીજગ્યા પૂરો.

૧. “કાંગરે કાંગરે બ્રહ્માંડ ભાંગ્યાનું પાપ મને લાગે.” આ પ્રસંગ _____ ગામનો છે.
૨. ગુણાતીતાનંદ સ્વામીનું સ્વધામગમન સંવત્ _____ તિથિ _____ બારસ છે.
૩. “આ તારા ઘરમાં ખેડું છે તે જ અક્ષર છે.” આ વાત _____ એ સાંભળી હતી.
૪. ભક્તોના જીવન પ્રસંગો અને સંપ્રદાયના ગ્રંથોમાં ગુણાતીતાનંદ સ્વામી _____ છે, તે અંગેના પ્રમાણો મળે છે.
૫. સંપ્રદાયના સંતો-ભક્તોના જીવન પ્રસંગોની સત્યતા, પ્રમાણભૂતતાને ચકાસનાર _____ નામે સંત હતા.
૬. _____ ના શિખરબદ્ધ જૂના મંદિરમાં _____ માં ચાંદીના ઉપાડની ગુણાતીતાનંદ સ્વામી અને મહારાજની યુગલમૂર્તિ છે.
૭. ગુણાતીતાનંદ સ્વામી અક્ષર છે આ વાત માલજી સોનીએ સંવત _____ માં બ્ર.સ્વ. શાસ્ત્રીજી મહારાજને કહેલી.

૮. ગુણાતીતાનંદ સ્વામીના અગ્નિ સંસ્કારની જગ્યાએ દેરી બંધાવનાર _____ નામે ભક્ત હતા.
૯. ગુણાતીતાનંદ સ્વામી અક્ષરબ્રહ્મ છે તેની પ્રતીતિ અને સાબિતી માટે આજે પણ કેટલાક _____ ઓ સંપ્રદાયનાં જૂનાં સ્થાનોમાં ઉપલબ્ધ છે.
૧૦. ગુણાતીતાનંદ સ્વામીનું અગ્નિ સંસ્કારનું સ્થળ _____ તરીકે સંપ્રદાયમાં પ્રસિદ્ધ છે.

પ્રશ્ન ૩ : ખરાં - ખોટા જણાવો.

૧. સ્વામિનારાયણીય સાધનાનો સાર અક્ષરબ્રહ્મસ્વરૂપ ગુરુહરિને અતિશય રાજી કરવા એ જ છે.
૨. ગુણાતીતાનંદ સ્વામી જૂનાગઢથી છેલ્લી વિદાય લઈને વંથળી પધાર્યા હતા.
૩. ગુણાતીતાનંદ સ્વામી પોતાના અંતિમ સમયે થાંભલાને ઓઢીગણ દઈને બેઠા હતા.
૪. કાલવાણીમાં શ્રીહરિનો પહ્લાભિષેક કરવામાં આવ્યો હતો.
૫. “આ મારી પાસે બેઠા છે તે ગુણાતીતાનંદ સ્વામી જ અક્ષર છે.” આ વાત ગોપાળાનંદ સ્વામીએ રાઠોડ ઘાઘલને કરી હતી.
૬. અક્ષરબ્રહ્મસ્વરૂપ ગુરુહરિને વિષે પ્રત્યક્ષ પરબ્રહ્મના ભાવથી દૃઢ પ્રીતિ કરવી.
૭. ગુણાતીતાનંદ સ્વામી અક્ષર છે આ વાત માલજી સોનીએ બ્ર.સ્વ. શાસ્ત્રીજી મહારાજને કરી ત્યારે સ્વામીની સાથે બે દેશના આચાર્યશ્રી સાથે હતા.
૮. ભોયકાના માલજી સોની સભામાં ત્રણ હાર લઈને આવ્યા અને બંને આચાર્યને તથા ગોપાળાનંદ સ્વામીને પહેરાવ્યાં.
૯. સંપ્રદાયના અનેક મંદિરો અને પ્રસાદિક સ્થાનોમાં ગુણાતીતાનંદ સ્વામીના નામની આગળ મૂળ અક્ષર અથવા અનાદિ મૂળ અક્ષર લખેલું જોવા મળે છે.
૧૦. ગુણાતીતાનંદ સ્વામીએ અતિ કરુણા કરીને સંતો-હરિભક્તોને પોતાનું અક્ષરસ્વરૂપ ઓળખાવ્યું.